

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์

“ทวิญญโยคะ – กิเลสที่ประกอบสัตว์ไว้ในวัฏฏะ คือ ความเห็นผิด”

ทวิญญโยคะ อ่านแบบภาษาบาลีว่า ทิต - ติ - โย - คะ มาจากคำว่า ทวิญญ (ในที่นี้มุ่งหมายถึงความเห็นที่เป็นความเห็นผิดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง) กับคำว่า โยคะ (กิเลสที่ประกอบสัตว์ไว้ในวัฏฏะ ไม่ให้พ้นไปจากการเวียนว่ายตายเกิด) รวมกันเป็น **ทวิญญโยคะ** เขียนเป็นไทยได้ว่า ทวิญญโยคะ แปลว่า **กิเลสที่ประกอบสัตว์ไว้ในวัฏฏะคือความเห็นผิด** ความเห็นผิด เมื่อเกิดขึ้นก็ประกอบสัตว์ไว้กับความเห็นผิดประการนั้นๆ ไม่ให้เป็นกุศล ไม่ให้ออกไปจากวัฏฏะ **ความเห็นผิด** เป็นอกุศลธรรมที่มีโทษมากอย่างยิ่ง เมื่อมีความเห็นผิดแล้ว ทุกอย่างผิดหมด กาย วาจา ใจ ผิดเป็นไปตามความเห็นที่ผิดคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง และยังเป็นการทำลายคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว เข้าใจธรรมผิด คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เผยแพร่ในสิ่งผิดๆ ยังมีโทษมาก เพราะไม่มีอันตรายใดที่จะเสมอเท่ากับการทำลายคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเพราะปิดกั้นคนที่สมควรที่จะได้เข้าใจถูกถ้าไตร่ตรอง กลับทำให้เขาเข้าใจผิด

ข้อความในมโนรธปุรณี อรรถกถา พระสุตตันตปิฎก อังคุตตรนิกาย จตุกกนิบาต โยคสูตร แสดงความเป็นจริงของทวิญญโยคะไว้ว่า

กิเลสชื่อว่า โยคะ เพราะผูกสัตว์ไว้ในวัฏฏะ. ชื่อว่า ทวิญญโยคะ เพราะประกอบสัตว์ไว้ในทวิญญ (ความเห็นผิด).

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงเป็นไปเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกโดยตลอด เพื่อความเข้าใจความจริงของสิ่งที่มีจริงตามความเป็นจริง เพื่อขัดเกลาละคลายความไม่รู้ ความเห็นผิดและกิเลสทั้งหลายทั้งปวง ถ้าหากไม่มีการฟังพระธรรม ไม่มีทางที่ความเข้าใจถูกเห็นถูกจะเจริญขึ้นได้เลย แม้แต่ที่กล่าวถึงโยคะ โดยนัยที่เป็นกิเลสอกุศลธรรมที่ประกอบสัตว์ไว้ในวัฏฏะ ก็คือสภาพธรรมที่มีจริง ๆ ว่าโดยสภาพธรรมแล้ว โลภะ ความติดข้องต้องการก็เป็นโยคะ ความเห็นผิดก็เป็นโยคะ และความไม่รู้ความจริงก็เป็นโยคะ เพราะโยคะหมายถึงกิเลสเป็นเครื่องประกอบสัตว์ไว้ในวัฏฏะ ตราบใดที่สัตว์โลกยังมีโยคะอยู่ ก็ไม่สามารถพ้นไปจากวัฏฏะได้ ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดต่อไป ซึ่งเป็นอย่างนี้มานานแล้วในสังสารวัฏฏ์ ก็เพราะเหตุว่าถูกโยคะประกอบไว้ หรือตรึงไว้ไม่ให้พ้นไปจากวัฏฏะนั้นเอง หรือกล่าวได้ว่า ถูกโยคะตรึงไว้ไม่ให้ไปสู่กุศลธรรม ตรึงไว้ไม่ให้กุศลจิตเกิด เพราะในขณะที่ถูกโยคะประกอบไว้ หรือตรึงไว้ จิตเป็นอกุศล เมื่ออกุศลจิตเกิด กุศลก็เกิดไม่ได้

กิเลสอกุศลธรรมที่มีโทษมากอย่างยิ่ง ไม่มีโทษใดยิ่งกว่า คือความเห็นผิด หรือ มิจฉาทวิญญ

เป็นที่น่าพิจารณาว่า ความเห็นเป็นต้นเหตุสำคัญที่จะนำไปสู่ทุกข์ หรือ สุขคติ จึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาอย่างยิ่ง เพราะเหตุว่าเรื่องของการที่จะเกิดในภพต่อไปเป็นเรื่องที่สำคัญ

เรื่องที่ไม่พึงคิดว่าเป็นไปไม่ได้ คือคิดว่าตนไม่มีวันจะไปสู่อบายภูมิ เพราะเหตุว่า ผู้ที่จะพ้นจากอบายภูมิได้นั้นคือผู้ที่รู้แจ้งอริยสัจธรรมเป็นพระโสดาบันบุคคลแล้ว ดังนั้นตราบใดที่ยังไม่มีปัญญถึงขั้นที่จะทำให้รู้แจ้งอริยสัจธรรม ก็ยังมีโอกาสที่จะไปสู่อบายภูมิได้ จึงเป็นเรื่องที่ควรกลัวจริง ๆ ถ้าไปเกิดในอบายภูมิ ย่อมไม่มีโอกาสที่จะเจริญกุศลประการต่าง ๆ ไม่มีโอกาสได้อบรมเจริญปัญญาด้วย

ภพนี้เป็นมนุษย์ภูมิ (ไม่ใช่อบายภูมิ) ก็จะมีการพอกพูนของความสุขทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกาย ทางใจ ตามที่แต่ละบุคคลได้ประสบอยู่ แต่ถ้าเป็นอบายภูมิแล้ว จะไม่เป็นอย่างนี้เลย เพราะอบายภูมิเป็นภูมิแห่งการทรมาน สัตว์โลกที่ไปเกิดในอบายภูมิ เป็นผลของอกุศลกรรม ไม่มีใครทำให้เลย เมื่อเป็นเหตุที่ไม่ดี ผลที่ไม่ดี ไม่น่าปรารถนาไม่น่าใคร ไม่น่าพอใจ ก็เกิดขึ้นเป็นไปตามควรแก่เหตุ ซึ่งเป็นธรรมชาติที่เกิดเพราะเหตุปัจจัยทั้งหมด ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของใครทั้งสิ้น

เรื่องของความเห็นถูกจึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ถ้ามีความเห็นถูก กาย วาจา ใจ ย่อมเป็นไปในทางที่ถูกด้วย ก็จะเป็นหนทางนำไปสู่สุคติ คือมนุษย์ภูมิและสวรรค์ และปัญญาที่อบรมเจริญขึ้นจากการมีโอกาสได้ฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เจริญขึ้นไปตามลำดับ เมื่อถึงความสมบูรณ์พร้อมก็สามารถทำให้ประจักษ์แจ้งความจริง ดับกิเลสตามลำดับขั้นได้ แต่ถ้ามีความเห็นผิดแล้ว กาย วาจา และ ใจ ย่อมเป็นไปในทางที่ผิด ผลที่จะเกิดขึ้นคือ เป็นเหตุให้เข้าสู่อบายภูมิได้ ซึ่งน่ากลัวเป็นอย่างยิ่ง

เป็นที่น่าพิจารณาว่าบุคคลที่เคยเห็นผิด เห็นคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริงของธรรม พอได้อาศัยการฟังพระธรรม แล้วพิจารณาไตรตรองในเหตุผล ย่อมเกิดความเห็นถูกได้ แต่ถ้าไม่ฟังและไม่พิจารณา ย่อมยึดถือความเห็นผิด ว่าเป็นความเห็นถูกอยู่เรื่อย ๆ แล้วเมื่อมีการสะสมความเห็นผิดจนกระทั่งเป็นปกติ เป็นอุปนิสัยที่มีกำลัง ย่อมจะทำให้ความเห็นผิดนั้นมีปัจจัยที่จะเกิดต่อไปอีก และอาจจะเห็นผิดมากขึ้นอีกด้วยยากที่จะแก้ไข แต่ถ้าสะสมปัจจัยที่จะให้เกิดความเห็นถูกขึ้นฟัง และชั้นอบรมเจริญไปเรื่อย ๆ ทีละเล็กทีละน้อย ในที่สุดความเห็นผิดก่อน ๆ ก็ย่อมจะหมดได้ แต่ก็เป็นเรื่องที่จะต้องอบรมเจริญจริง ๆ เห็นประโยชน์ของพระธรรม ไม่ประมาทในแต่ละคำที่เป็นคำจริงที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง จึงต้องอาศัยการสะสมอบรมเจริญไปที่ละเล็กทีละน้อย แต่ลองคิดว่า ถ้าไม่ฟังเลยจะเป็นอย่างไร จะคงยังมีความเห็นผิดอยู่ และไม่มีหนทางที่จะละความเห็นผิดได้เลยถ้าไม่อาศัยพระธรรมที่พระผู้มีพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แล้วโดยละเอียด

เพราะฉะนั้นแล้ว ความเห็นถูกจะค่อย ๆ เจริญขึ้นได้ ก็เพราะอาศัยการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงบ่อย ๆ เนือง ๆ เป็นปกติในชีวิตประจำวัน ด้วยความละเอียดและรอบคอบ เพราะขณะที่เข้าใจ ปัญญาเกิดก็คุ้มครองไม่ให้ตกไปในฝ่ายของความเห็นผิดแล้ว และในขณะนั้นอกุศลก็เกิดไม่ได้ด้วย จึงขาดการฟังพระธรรมศึกษาพระธรรมเป็นปกติไม่ได้เลย การฟังพระธรรมศึกษาพระธรรม เป็นรากฐานที่สำคัญมันคงที่จะนำไปสู่การขัดเกลาละคลายกิเลสทั้งหลาย มีความเห็นผิด เป็นต้นได้ในที่สุด.

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammadhomefellowship.com, โทร . ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗